No. 1945 Zaterdag 23 April 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

ONTWERP--BEGROOTING VOOR 1922.

Memorie van Toelichting.

§ 1. EINDCIJFERS EN STAND DER GELDMIDDELEN.

De eindcijfers der ontwerp-begrooting voor 1922, vergeleken met die van de loopende begrooting, zijn:

	1922.	1921.
uitgaven	f 2,723,916	f 2,651,618
inkomsten	1,302,529	1,252,929
Nadeelig ver.	f 1,421,387	f 1,398,689
Door leening te dekken	165,000	143,500
Geraamd subsidie	f 1,256,387	f 1,255,189

Ter vergelijking volgt hieronder eene opgave van de in 1916—1922 noodig geweest zijnde of geraamde subsidiën:

1916	f 546,693
1917	725,592
1918	875,331
1919	1,199,595
1920	1,290,932
1921	1,255,189
1922 (voorloopige raming)	1,256,387

Voor dekking door leening komen in aanmerking de kredieten onder:

Artikel 89.— Voorschotten en andere buitengewone uitgaven tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt	f 145,000
Artikel 140. Kosten van onderzoek naar de mogelijkheid om Willemstad van een drinkwaterleiding te voorzien	20,000
	f 165,000

De opbrengst of ramingen der middelen over het boven aangegeven tijdvak van 1916—1922 (na aftrek der opbrengst en ramingen van het middel „Alle andere ontvangsten", als zijnde de ontvangsten ten bate van dit middel vaak van zeer bijzonderen en tijdelijken aard), als volgt:

1916	f 822,367
1917	788,268
1918	847,139
1919	1,176,786
1920	1,478,495
1921	1,240,329
1922 (voorloopige raming)	1,289,929

Uit het bovenstaande blijkt, dat het subsidie van 1916 tot 1922 toegenomen is met bijna 130 % en de middelen met nog geen 57 %.

De voorloopige uitkomsten van het afgeloopen jaar 1920, vergeleken met de ramingen, waren als volgt:

Ramingen:

Uitgaven	f 2,514,506
Ontvangsten	1,070,574
Nadeelig verschil	f 1,443,932

Uitkomsten:

Uitgaven	f 3,485,516
Ontvangsten	2,230,483
Nadeelig verschil	f 1,255,032

of f 188,900 minder dan geraamd.

Bij de beschouwing van de eindcijfers van de begrooting voor 1922 moet rekening worden gehouden met het feit, dat deze cijfers geen juist beeld geven van de uitgaven en ontvangsten, die werkelijk plaats zullen hebben. Immers, niet alleen zijn de kosten van uitbreiding van de pensioenregeling art. 152) en van de pensioenen van onderwijzers bij het bijzonder onderwijs en hunne weduwen en kinderen (art. 153) ook voor 1922 voor memorie geraamd, omdat alsnog niet kan worden vastgesteld, hoe groot die uitgaven zullen zijn, maar ook zal, zooals bij artikel 137 is medegedeeld, *indien de omstandigheden dit gedoogen*, in 1922 getracht worden achterstand in te halen, die ontstaan is bij de uitvoering van op vorige begrootingen voorkomende nieuwe werken. Deze laatste uitgaven zullen dan worden verantwoord ten laatste van den post voor onvoorziene uitgaven.

Wat de ontvangsten betreft, kan worden medegedeeld, dat, naar vertrouwd wordt, binnenkort de Koloniale Raad in de gelegenheid zal worden gesteld zijn oordeel uit te spreken over de maatregelen, die, naar de meening van ondergeteekende, zullen kunnen leiden tot versterking der middelen.

Ondergeteekende meent niet te mogen verhelen, dat de toestand der koloniale geldmiddelen lang niet rooskleurig is en heeft daarom reeds, waar eenigzins mogelijk, getracht te bezuinigen.

Hoe noodzakelijk nog vele uitgaven zijn, ondergeteekende heeft hiervan moeten afzien, nu ook de Raad van Ministers de meening heeft geuit, dat de Rijksbijdrage de grens van het in redelijkheid toelaatbare heeft overschreden en dat de toestand van 's Rijks financiën niet gedoogt, een dergelijke bijdrage aan de koloniale geldmiddelen op den duur te haren laste te nemen. De koloniale huishouding zal zoo economisch mogelijk gevoerd moeten worden en de aanvraag en het gebruik van gelden zal beperkt blijven tot die voor maatregelen, waarvan de dadelijke noodzakelijkheid vaststaat, terwijl de dekking zooveel mogelijk uit eigen middelen zal moeten worden gevonden.

De verschillen in de ramingen der uitgaven voor 1922 en 1921 zijn op de volgende wijze over de afdeelingen verdeeld:

			Meer	Minder
Iste	Afd.	Algemeen en gewestelijk bestuur	f 38,689	f ———
IIde	„	Rechts- en politiewezen	6,903	———
IIIde	„	Schutterij	8	———
IVde	„	Geldelijk beheer	4,135	———
Vde	„	Eeredienst, onderwijs	———	11,982
VIde	„	Landbouw	26,925	———
VIIde	„	Openbare gezondheidsdienst	17,125	———
VIIIste	„	Openbare werken	———	343,945
IXde	„	Pensioenen, wachtgelden, enz	334,439	———
			f 428,225	f 355,927
		Totaal *meer*	f 72,298	

§ 2. ALGEMEENE MEDEELINGEN.

10. *Toelichtingen bij de uitgaafcijfers.* Ter vereenvoudiging van het begrootingswerk zijn in den uitgewerkten en toelichtenden staat der uitgaven der verschillen tusschen de ramingen en de uitgaven over het afgeloopen jaar, van niet meer dan f 300, in den regel niet toegelicht. Slechts in enkele gevallen, waarin een bijzondere reden daartoe aanleiding gaf, is van dit systeem afgeweken.

2o. *Raming bezoldigingen, enz.* Ofschoon het in de bedoeling ligt de voorgenomen algemeene herziening der bezoldigingen, enz, welke herziening, naar ondergeteekende hoopt, binnenkort tot stand zal komen, terugwerkende kracht te verleenen, tot 1o. Januari 1921, konden die bezoldigingen, enz, op deze begrooting nog niet anders worden geraamd dan volgens de thans geldende regeling. De meerdere uitgaven, die door de herziening zullen worden geëischt, zullen worden verantwoord op den post „Kosten van verbetering van de bezoldigingen, enz." voorkomende in afdeeling IX van deze begrooting.

3o. *Bezuiniging op kantoorbehoeften.* Er zal een proef worden genomen met het aanschaffen van de kantoorbehoeften voor alle kantoren door het gouvernement. Op deze wijze zal meer uniformiteit kunnen worden verkregen in de te gebruiken modellen, terwijl een niet onbelangrijke bezuiniging wordt verwacht tengevolge van het aanschaffen in het groot van de benoodigde schrijf- en andere benoodigdheden. Voorloopig, totdat de resultaten van de te nemen proef bekend zullen zijn, worden de voor kantoorbehoeften bestemde kredieten, evenals op vorige begrootingen, nog afzonderlijk uitgetrokken. Blijkt de voorgenomen werkelijk voordeelig en in het belang van den dienst te zijn, dan zal op een volgende begrooting slechts één post voor kantoorbehoeften worden uitgetrokken, waaruit dan de kantoorbehoeften voor alle kantoren en departementen zullen moeten worden gekweten.

§ 3. TOELICHTINGEN BIJ DE AFZONDERLIJKE POSTEN.

Artikel 7a.

Bezoldiging van een districtmeester op Aruba. Ondergeteekende meent, dat de betrekking van districtmeester op Aruba zonder nadeel voor den dienst, kan worden opgegeven. Hij meent, dat het zelfs meer in het belang van de bevolking is, dat zij meer direct in contact komt met den gezaghebber en hem zonder tusschenkomst van anderen haar wenschen en nooden kan kenbaar maken. Een spoediger afdoening van zaken wordt hierdoor ook, vooral wanneer de voorgenomen aanleg van telefoonleiding, tusschen Oranjestad en Sabaneta tot stand zal zijn gekomen, in de hand gewerkt. Daarom heeft de ondergeteekende, nu de districtmeester Kuiperi in een andere betrekking is overgegaan, besloten deze vacature voorloopig niet aan aan te vullen en door den gezaghebber een proef te laten nemen of de dienst voortaan zonder een districtmeester zal kunnen worden gedaan, zonder dat het publiek hierdoor eenig nadeel ondervindt. De gezaghebber zal, zoo dikwijls dit noodig is, dienstreizen maken naar de verschillende districten om daar zittingen te houden, huwelijken te voltrekken, enz. Aangezien het dus niet vaststaat, dat de betrekking van districtmeester op meer genoemd eiland zal worden opgeheven, zijn op deze begrooting nog kredieten aangevraagd voor de bezoldiging en ook voedergelden van genoemden ambtenaar. De vergoeding voor huishuur, die aan den gewezen districtmeester werd uitgekeerd, wordt voor 1922 niet geraamd. Daarentegen moeten ten dienste van den gezaghebber, voor het houden van zittingen en het voltrekken van huwelijken, in de verschillende districten woningen worden gehuurd. De uitgaven hiervoor zullen voorloopig op den post voor onvoorziene uitgaven worden verantwoord, totdat de resultaten van de thans genomen wordende proef bekend zijn.

Het ligt in de bedoeling om ook op Bonaire een proef te nemen met het opheffen van de betrekking van districtmeester.

Artikel 9.

Uit- en terugzenden van burgerlijke ambtenaren enz. In verband met de verhooging van de tarieven voor passagiersvervoer en de verhooging der uitrustkosten, die in het algemeen in den laatsten tijd worden toegekend en mede in verband met de uitgaven van het afgeloopen jaar, die voor zoover thans bekend, f 28.542 bedroegen, maar die waarschijnlijk belangrijk hooger zijn — de laatste opgaven uit Nederland zijn nog niet ontvangen — wordt deze post met f 10.000 verhoogd.

Artikel 11.

Kosten verbonden aan het vervoer van personen en goederen voor rekening der kolonie tusschen de eilanden der kolonie onderling. De raming van dezen post is voor 1922 f 20.000 hooger gesteld dan voor 1921 in verband met de hooge uitgaven over 1920 van de „Estelle" en de „Virginia",

Artikel 32.

Uitgaven ten behoeve van verwaarloosde kinderen. De raming van dezen post is geschied naar den grondslag van 60 kinderen, à f 0.50 per dag en per kind, welk bedrag, volgens een met de St. Vicentuis-gesticht aangegane overeenkomst, aan de stichting moet worden vergoed voor de aan haar zorg toevertrouwde kinderen. In de raming van den post is ook begrepen een gedrag van f4,200 voor bijdrage aan genoemde stichting voor 6 personen, belast met de verzorging van de kinderen, á f700 'sjaars, 4 voor de jongensstichting en 2 voor de meisjesstichting.

Het aantal kinderen. thans opgenomen, bedraagt in de jongensstichting 42. Verwacht wordt, dat in 1922 het aantal kinderen tot 60 zal zijn gestegen, in verband met de voorgenomen oprichting in den loop van dit jaar van eene meisjesstichting.

Artikel 43a.

Vergoeding aan den verificateur en de kommiezen bij de invordering van het in-en uitvoerrecht en accijnsrecht. In verband met de nadere verhooging, met den ingang van 10 Augustus 1920, van de vergoeding aan de ambtenaren van den werkelijken dienst der belasingen, voor dienstverleeningen buiten den gewonen kantoortijd, en rekening houdende met de uitgaven in 1920 voor deze vergoeding, wordt deze post voor 1922 voor Curaçao f 5,000 en voor Aruba f 500 hooger gesteld dan voor 1921.

Hiertegenover staat, dat ook de door den handel te vergoeden kosten van dienstverleening door de genoemde ambtenaren verhoogd zijn, zoodat ook de inkomsten ten behoeve van de koloniale kas ter zake van bedoelde dienstverleeningen zijn toegenomen.

Ter vereenvoudiging zijn in de vorige begrootingen bij vier, onderdeelen, a., b., e. f. uitgetrokken posten, in deze begrooting in een onderdeel a. samengetrokken,

Artikel 62.

Rente wegens uit 's Rijksschatkist ontvangen voorschotten. Bij de behandeling van deze begrooting voor het dienstjaar 1920 zijn door een lid van den Kolonialen Raad inlichtingen gevraagd omtrent den aard van de voorschotten waarvoor rente betaald wordt uit het bij dezen post uitgetrokken krediet. Het bestuur kon toen, bij gebrek aan gegevens, geen voldoend antwoord op de gestelde vraag geven. Thans is de ondergeteekende in staat de volgende inlichtingen te verschaffen.

Ingevolge artikelen 17 en 18 van de Curaçaosche Comptabiliteitswet (P. B. 1910, No. 63) moeten de betalingen voor de Kolonie, welke in Nederland plaats hebben, uit 's Rijksschatkist geschieden en worden hiervoor door den Minister van Financiën kredieten geopend, terwijl op grond van artikel 7 van diezelfde wet alle in Nederland voor de kolonie ontvangen gelden in 's Rijksschatkist gestort moeten worden. Onder die ontvangsten wordt ook gerekend de door het Rijk aan de kolonie in geval van een tekort op de begrooting te verleenen bijdrage.

Voor de bedragen, waarmede de betalingen uit 's Rijksschatkist de storting ten behoeve van de kolonie te boven gaan, moet door Curaçao rente worden vergoed: deze rente bedroeg in de laatste jaren 4½%, maar is, in verband met de algemeene rijzing van den rentevoet, met ingang van 1°. December 1920 op 5% gebracht.

Het vorenstande heeft geen betrekking op de rente, die verschuldigd zal zijn voor eene eventueele ten laste van de kolonie te sluiten *leening*. Daarvoor zal een afzonderlijke post op de begrooting gebracht dienen te worden.

Het rentedragend saldo van het voorschot uit 's Rijks schatkist aan de kolonie zal naar schatting afwisselen tusschen f 900.000 op 1°. Januari 1922 en f 1.100.000 op 1°. Januari 1923. De rente voor 1922 aan het Departement van Financiën te voldoen wordt derhalve geschat op f 50.000 zijnde 5% voor het gemiddelde van beide genoemde bedragen.

(Vervolg zie 4e bladz.)

✠

Dr. P. J. H. Cuypers.

II.

De oude veste van Roermond rouwde Zaterdag 5 Maart over het heengaan van zijn grooten zoon.

Uii geheel het land waren de belangstellenden opgekomen en vereenigden zich rond tien uur in het sterfhuis. Daar waren o. a. : H.H. Excellenties jhr. mr. Ch. Ruys de Beerenbrouck, tijdelijk voorzitter van den Ministeraad, en A. Köning, Minister van Waterstaat, alsmede de Hoogeerw. pater B. v. Breda provinciaal der EE. PP. Dominicanen.

Verder de gemeenteraad van Roermond en corps, de heeren mr. M. J. Duparc, administrateur der afdeeling Kunsten en Wetenschappen van het kabinet in Den Haag, prof. ir. H. Everts, hoogieeraar-architect te Delft, ir. M. Bongaerts, lid van de Tweede Kamer, dr. Jan Kalff, directeur van het Rijksbureau voor Monumentenzorg te Den Haag; Jhr. Van Riemsdijk, hoofddirecteur van het Rijksmuseum te Amsterdam; prof. dr. W. Vogelsang, hoogleeraar in de kunstgeschiedenis te Utrecht; de heer C. W. Baard, conservator van het Stedelijk Museum te Amsterdam; de architecten dr. Berlage uit Den Haag, Jan Stuyt uit Den Haag en Te Riele uit Utrecht, alsmede de heeren Ed. Brom uit Amsterdam, Karel Alberdingk Thijm en J. W. L. Alberdingk Thijm.

Vele honderden sloten zich hierbij nog aan en zoo trok een lange stoet op de maat der treurmuziek naar de kathedraal. De brandende straatlantaarns waren met crêpe omfloerst en op de kruispunten der wegen werd telkens even stilgehouden om een kort gebed te verrichten. Onderwijl galmden de klokken, tot men tegen half elf de kathedraal bereikte.

Het priesterkoor was geheel in rouw getooid, en honderden waskaarsen branden hun zacht-peinzend licht.

De familie nam plaats vooraan in het middenschip, de ministers, regeeringsvertegenwoordigers en verdere hooge autoriteiten in de kanunnikenbanken ter weerszijden van het stoffelijk overschot. In het koor hadden ook plaats genomen Z. D. H. Mgr. L. Schrijnen, bisschop van Roermond en de HoogEerw. Vicaris-Genereel Mgr. dr. P. Mannens.

De plechtige Requiem-mis werd opgedragen door den HoogEerw. heer Mgr L. N. le Bron de Vexela met assistentie der WelEerw heeren kapelaans M. H. E. J. Keuller, J. H. A. L. Leesens en A. E. H. Tersappen.

Het zangkoor zong op voortreffelijke wijze de GregoriaanscheRequiemmis en alvorens men het kerkgebouw verliet schaarde zich het Roermondsch Mannenkoor rond de baar en deed de menigte vol ontzag luisteren naar de sublieme vertolking van het „Ecce quomodo moritur justus" van Händel.

Toen werd de lijkstoet opgesteld.

Met omfloerste banier schreden de jongens van het weeshuis voorop. Dan volgden de leerlingen van het Bisschoppelijke college met de professoren. Daár achter sloten zich aan het bestuur der ambachts- en teekenschool wederom met de leerlingen. Ook de overige scholen waren vertegenwoordigd, zoo dat het aantal deer eerste groepen gerust op vijfhonderd kan worden geschat.

Het Roermondsch Mannenkoor en de Roermondsche Koninklijke Harmonie, beide met omfloerst vaandel, gingen den lijkwagen onmiddellijk vooraf.

Naast den lijkwagen liep het personeel der kunstateliers van Cuypers en werden een tweetal baren gedragen, volgestapeld met kransen en bloemstukken.

Achter den lijkwagen schreden de familieleden aan, terwijl de autoriteiten in een tiental volgkoetsen hadden plaats genomen.

Aan den ingang der Kapellaan stelden de deputaties zich op langs den weg, lieten den lijkwagen met de volgkoetsen passeeren en trokken terug naar de stad.

Onder den stroomenden regen verrichtte de ZeerEerw. heer W. Rhoen, rector der Munsterkerk, de inzegening van het graf en bad daarna drie Onze Vaders en Weesgegroeten voor de zielerust van den overledene.

Toen trad minister Ruys de Beerenbrouck naar voren en sprak ongeveer als volgt:

Aan het graf van een groot Nederlander, den trouwhartigen Limburger, den roem van zijn geboortestad, moet ik namens de Regeering en vooral namens mijn ambtgenoot den minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen een woord van diepen rouw spreken.

Kunstenaar bij de genade Gods heeft hij gedurende weinig minder dan een eeuw zijne medemenschen gesticht.

Op ieders lippen komt zijn naam bij het aanschouwen der groote werken, welke hij tot stand pracht. In de geschiedenis der Nederlandsche bouwkunst door alle tijden heen zal luide spreken, de glorievolle bladzijde, door zijn werk eraan toegevoegd.

Op een tijdgenoot als Dr. Cuypers mag ons geslacht zich verhoovaardigen, als onze voorvaderen eens op een Jacob van Campen.

Hij is daarbij een man geweest van groot geloof. Zijn beeld zal bij ons blijven voortleven als van een godvruchtig kunstenaar, die zoowel in voor- als tegenspoed een trouw zoon was zijner Kerk. Hij rust nu van zijn arbeid en zijn werken blijven ons.

Met deze eenvoudige woorden nemen wij afscheid van het stoffelijk omhulsel van een man, wiens eenvoud ook ons moge strekken tot een lichtend voorbeeld.

Toen volgde burgemeester Sanders van Roermond, die wees op de liefde van den overledene voor zijn stad en zijn rotsvast Godsvertrouwen.

De directeur der ambachtsschool te Roermond, waarvan Dr. Cuypers de stichter is, schetste in enkele woorden de groote verdiensten van den overledene voor het ambachts-onderwijs.

Namens de commissie, belast met de zorg voor de Rijksmonumenten, voerde Mr. S. Gratama het woord. Spr. herinnerde aan het driemanschap Thijm, Victor de Stuers en Cuypers, dat met zulk een kracht strijd heeft gevoerd tegen de onwetendheid, een beteren tijd heeft voorbereid en aan velen de overtuiging heeft bijgebracht, dat een volk niet zonder groot gevaar voor zijn cultuur de banden met het verleden verbreekt.

Daarna wijdde de procuratiehouder der kunstateliers van den heer Cyupers, een woord van weemoedige hulde aan den wijzen meester, den rechtvaardigen patroon en den liefdevollen vader.

Als vertegenwoordiger van den Nederlandschen Oudheidkundigen Bond sprak de heer Hüffe een woord van groote dankbaarheid en voegde er den wensch aan toe, dat de overledene zou moge rusten in vrede tot den eeuwigen dag, waarop men het hoopte weer te zien in al zijn glorie.

Professor Vogelsang huldigde, in opdracht van de Utrechtsche Universiteit, den man, die het eerst het eere-doctoraat dier instelling mocht verwerven, en die een der grootste en gewichtigste factoren is geweest voor de geschiedenis der negentiende-eeuwsche bouwkunst.

Ook prof. Everts wilde een woord van afscheid spreken en huldigde den overledene als een groot beeldend kunstenaar, bouwmeester, archeoloog en teekenaar.

Namens de Mij. van Bouwkunde en den Bond van Ned. Architecten sprak de heer Jan Stuyt, namens Architectura et Amicitiae de heer J. Meyer, terwijl de heer Ed. Brom vertegenwoordiger van den Kunstkring „De Violier" de rij der sprekers sloot.

Met een enkel woord dankte de zoon van den overledene, Ir. J. Cuypers, voor de waardeerende woorden, die men aan de nagedachtenis van zijn vader had gewijd.

Toen verlieten allen, diep onder den indruk, den doodenakker, waar Dr. Cuypers nu rust in den donkeren schoot der aarde.

Maar zijn geest blijft lichtend over ons land gaan.

En hij, die op aarde zoo vele woningen bouwde voor den God-met-ons, zal wel spoedig een plaats verwerven in de eeuwig-schoone woning des hemels.

De Plechtige Ontvangst van Gouverneur Helfrich in Caracas.

II.

Als vervolg van ons reisverslag van de vorige week geven wij den verkorten inhoud van het uitvoerig relaas der dagbladen van Caracas omtrent het bezoek van Gouverneur HELFRICH in de Venezolaansche hoofdstad.

Bij gelegenheid van het schitterend banket door den Minister van Buitenl. Zaken op Maandag avond 11 April in het Paleis *Casa Amarilla* aan Gouverneur HELFRICH aangeboden (waarvan wij reeds in ons vorig nummer melding maakten). hield Gouv. Helfrich de volgende speech.

MIJNHEER DE MINISTER.

Op mijn doorreis naar de Kolonie Curacao tot aanvaarding van het Bestuur. te La Guayra arriveerende. deed het mij, na de zoo vriendelijke begroeting, welke ik daar van de zijde der Regeering van Venezuela moeht ontvangen. hoogst aangenaam aan bij monde van den Heer W. B. ENGELBRECHT, den toenmaligen speciaal Gedelegeerde van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden te Uwent. te vernemen, dat de onderhandelingen inzake het herstel van de diplomatieke betrekkingen tusschen Venezuela en Nederland een grooten stap in de goede richting waren gevorderd.

Na de aanvaardiug van het Bestuur volgde ik steeds met de grootste belangstelling de ontwikkelingsphase in de hoogst belasgrijke hangende quaestie en was het mij een groote voldoening, toen ik op den 11n Mei 1920 bij de opening van Kolonialen Raad de Vergadering o. m. deze woorden kon toespreken: „De recente berichten, Mijne Heeren, geven een bemoedigende hoop op een spoedigst herstel van onze relaties met de Republiek Venezuela."

Tot welke vriendschappelijke uiting van de zijde der Kolonie de ontvangst van het bericht aangaande dat herstel te Willemstad werd ontvangen, is aan Uwe Excellentie bekend. De gewisselde telegrammen, de vlaggentooi allerwege waren dáár om te getuigen van de vreugdestemming welke én Bestuur én ingezetenen op dat gewichtig moment spontaan bezielden. En terecht. Immers waar Venezuela en de Kolonie Curacao in menig opzicht op elkander zijn aângewezen, zooals door de geschiedenis onmiskenbaar wordt aangetoond, zal uiteraard een vriendschappelijke verhouding tusschen Uw dierbaar Vaderland en het onze voeren tot een blijvenden opbloei van handel en industrie en niet minder blijven leiden tot den meest gewenschten stand van zaken.

Erkentelijken dank brengt de Kolonie Uwer Regeering voor de vereerende en niet genoeg te apprecieeren officieele uitnoodiging, welke mij als Landvoogd gewerd door tusschenkomst van Haren Consul te Willemstad, om Caracas te bezoeken, door welk bijzonder voorrecht ik nu in staat word gesteld persoonlijk blijk te geven van de gevoelens van vrienschap en sympathie der Kolonie jegens de Republiek en Hare Regeering door nogmaals aan Uwer Excellentie's Regeering de welgemeende gelukwenschen aan te bieden met de heuglijke gebeurtenis, en Haar hulde te brengen voor het aandeel, dat zij en in het bijzonder Uw Excellentie heeft gehad bij het tot stand brengen van het groote werk.

Ik was ervan overtuigd, dat mij bij mijn bezoek door het Venezuelaansche Volk, alom bekend om zijn gastvrijheid, eene hartelijke ontvangst zoude worden bereid, doch de daarbij tof uiting gekomen blijken van cordialiieit hebben mijne reeds hoog gespannen verwachtingen nog verre overtroflen.

Ook daarvoor Excellentie, namens de Kolinie mijn diepgevoelden dank.

Uwer Excellentie ten slotte mijn hartgrondigen dank betuigende voor de woorden, welke zij zoo vriendelijk en welwillend is geweest tot mij te richten, wensch ik dezen dronk uit te brengen op de gezondheid van Generaal JUAN VICENTE GOMEZ, gekozen President van de Republiek. Moge het den Generaal gegeven zijn het Vaderland van den onsterfelijken SIMON BOLIVAR, het zoo schoone en door de natuur zoo rijk gezegende Venezuela, met zijne onuitputtelijke welvaartbronnen en welks economische ontwikkeling, dank zij des Generaals beleid, energie, werkkracht en voortvarendheid, nu reeds tot een ongekende hoogte is gebracht, in bloei, welvaart, roem en grootheid te doen toenemen; op de gezondheid van des Generaals trouwen medewedewerker, den Provisioneel Pesident Dr. V. MARQUEZ BUSTILLOS, op het welzijn en den voortdurenden voorspoed van het Volk van Venezuela.

Mogen de banden van vriendschap, welke nu tusschen Nederland en de Republiek bestaan, steeds hechter en hechter worden aangehaald tot heil van die rijken, tot heil van de Kolonie Curacao.

DINSDAG 12 APRIL. In den morgen bezocht de Gouverneur van Curaçao, — vergezeld van den Holl. Gezant D'ARTILLAC BRILL, de Heer H. Boomgaart. Gouvernementssecretaris, den adjudant Evers en den speciaal toegevoegden adjudant Jones Parra, — de Ministeries van Buitenlandsche en Binnenlandsche Zaken.

Hierna werd een bezoek gebracht aan het gebouw, waar de senaat en de Depute's zitting houden. aan de Bibliotheek van het Congres en de Nationale Bibliotheek.

Hunne diepe bewondering betuigden de bezoekers voor de beroemde *Salon Eléptica*, waar in een eerbiedwaardig schrijn de acte van Venezuela's Onafhankelijkheid bewaard wordt, waar de muren getooid zijn door de grootsche schilderingen, die de glorie van Venezuela op het slagveld en door de portretten van zijn nationalen helden in beeld brengen.

Five o'clock thea in de club *Venezuela*, aangeboden door de Provisioneel President Dr. V. MARQUEZ BUSTILLOS aan den Gouvr. van Curaçao, den gezant van Holland en zijn secretaris en beide echtgenooten.

De Vice-president, Gouverneur van Caracas, Ministers, de gezanten der vreemde mogendheden met hunne dames namen aan dit feest deel. Na afloop een schitterend bal.

WOENSDAG 13 APRIL. Des morgens ten 9 uur begon de reeks officieele bezoeken, waarvoor Generaal Juan C. Gomez, Gouverneur van Caracas ZExc. Gouv. Helfrich had uitgenoodigd. Een groote stoet van hooge dignitarissen sloot zich hierbij aan.

Het allereerst werd een bezoek gebracht naar het Draadloos Station, waar de bezoekers door den Directeur en het personeel ontvangen werden. Bij deze gelegenheid werd een groet gezonden aan Generaal Juan Vicente Gomez, gekozen President te Maracay. Vervolgens zond Gouv. Helfrich een telegram aan Mr. J. B. Gorsira, wnd. Gouv. v. Curaçao, reeds in ons vorig nummer opgenomen. Dit antwoord was zoo aangenaam en verrassend mogelijk, daar het berichtte, dat te Curaçao alles wel was en het dien dag flink geregend had. Het station stelde zich in verbinding met Pt. Rico, met Trinidad met de Fransche stoomboot *Martinique*. Gouv. Helfrich betuigde zijn bijzondere ingenomenheid met alles wat hij hier gezien had.

Bij het bezoek aan de School voor Kunstnijverheid werden de gasten ontvangen door den Heer Dr. R. Gonzales Rincones, Minister van Onderwijs en den directeur der school Dr. V. Lacuna en Dr. N. Ascanio. Vooral de afdeeling voor lithographie trok de bijzonder opmerkzaamheid. Hierna stond het bezoek aan het gebouw voor den Openb. Gezondheidsdienst op het program, waar Dr. L. G. Chacin Itriago de directeur van is, bijgestaan door door een grooten staf deskundigen en beambten.

Van hier ging de tocht naar de grootsche werken der waterleiding, die vanaf de hoogte van den Calvario de geheele stad overvloedig van het zuiverste en beste drinkwater voorziet. Van deze hoogte overziet men de geheele valei, waarin de hoofdstad gelegen is. Een machtigen indruk maakte dit grootsche bouwwerk, zoodat Gouvr. Helfrich ten slotte bij het afscheid van Generaal Gomez, den Gouverneur van Caracas verklaarde: „Deze twee stichtingen, de Gezondheidsdienst en de Waterleiding zouden alléén reeds voldoende zijn, dat de Venezolanen in hun hart een monument van dankbaarheid oprichten voor hun President Generaal Gomez."

Na met volle teugen genoten te hebben van het onvergelijkelijk schoone vergezicht over het prachtige landschap vanaf deze hoogte van den Calvarío, besloot het hooge gezelschap dezen tocht en begaf zich naar de residentie van den Gouverneur Helfrich, waar later op den dag de Hollandsche Kolonie voor de thee was uitgenoodigd. Een orkest onder leiding van den beroemden Kapelmeester P. E. Gutierrez luisterde deze feestelijkheid op. De families Henriquez, Ricardo, Baiz, Marx, Capriles, Hellmund, Tadema, Rowland Pinedo, van Haselt, de Sola, Correa, de Gorter enz enz waren behalve de gezant en zijn secretaris en hunne dames hierbij tegenwoordig.

DONDERDAG 14 APRIL. Ten 9 uur 's morgens werd in het Nationaal Panteon, waar het Mausoleum van Simon Bolivar den Bevrijder is opgericht, een gedenksteen onthuld, aangeboden door de Kolonie Curaçao aan de nagedachtenis van den Bevrijder. De onthulling van deze gedenksteen geschiedde door Gouverneur Helfrich in tegenwoordigheid van den Gezant en een groot getal van de voornaamste autoriteiten onder het uitspreken van de volgende woorden:

MIJNHEER DE MINISTER.

„Toen mij namens de Regeering van Venezuela de vereerende uitnoodiging gewerd om Uw Vaderland een bezoek te brengen kon het niemand bevreemden, dat mijn gedachte zich bezig hield met het schoone land en mij voor den geest riep de grootste episode, welke zich in de geschiedenis van Venezuela heeft afgespeeld. Voor mij reeds dan op de heldenfiguur van hem, die door zijn eminent beleid en zijn schitterende daden het grootsche gebouw der Vrijheid heeft opgetrokken en den weg heeft gebaand voor de ontwikkeling van zijn geliefd Vaderland Geen wonder dan ook, Excellentie, dat de Kolonie Curaçao thans niet achter wil blijven om aan haar gevoelens van hulde en bewondering voor dien Held uiting te geven.

Nu staande in het *Panteon Nacional*. voor de Sarcophaag van den onsterfelijken Simon Bolivar rust op mij de hoogst vereerende plicht om namens de Kolonie ook Hare piéteit voor den grootsten Zoon Uwer Natie in een daad om te zetten. En niet beter meen ik dat te kunnen doen dan door dit stoffelijk blijk aan Uwe Excellentie over te dragen. in de overtuiging, dat Uwe Excellentie het wel namens de Natie zult willen aanvaarden als het grootste daadwerkelijke bewijs van mijne en der Kolonie sympathieke gevoelens voor het Venezuelaansche Volk"

Na deze woorden richtte zich de Gouvernenr naar de graftombe van Admiraal LUIS BRION, den roemvollen Curaçaoënaar, die zulk een werkzaam aandeel nam aan den Venezolaanschen Vrijheidsoorlog en legde daar een krans van levende bloemen neder met deze woorden:

HOOGGEACHTE AANWEZIGEN.

„Om aan onze gevoelens van hulde, bewondering en piëteit jegens onzen grooten landgenoot Brion uiting te geven, die, door schitterende daden de zaak der Vrijheid van Venezuela zoodanig gediend heeft, dat hem de eer waardig is gekeurd naast de groote mannen dier Natie te mogen rusten, heb ik gemeend dezen krans eerbiedig te moeten nederleggen op zijn laatste rustplaats.

Hij ruste in vrede."

De minister van Buitenl, Zaken aanvaardde de gedenksteen in naam der natie, dankte voor de hulde aan beide helden bewezen. Na afloop teekenden de vreemde bezoekers hunne namen in het album van het Panteon terwijl bij het vertrek de muziek het Venezolaansche en Holl. Volkslied speelde.

Tegen den middag waren de gasten van Curaçao uitgenoodigd op het buitenverblijf *Santa Cecilia* van den Heer EDUARDO S. LARALDE, bij *Los dos Caminos* in een schilderachtige omgeving, waar hun voor den Gouverneur van Curacas de lunch werd aangeboden. Meer dan 100 personen uit de hoogste rangen der hoofdstad zaten hier mede aan den disch. Bij het dessert hield Dr. RAMON E. VARGAS een geestdriftige speeche, waarvoor Gouv. HELFRICH zijn hartelijken dank bracht. Na tafel werd *Las Chorros* en de suikercentrale daar gelegen bezocht.

'S avonds had een schitterende receptie plaats, in de Hollandsche Lepatie in *El Paraiso*, waar de Heer en Mevrouw d'Artillac Brill Dr. Marquez Bustillos, prov. President der Republiek, met een aanzienlijken stoet hoogwaardigheidsbekleeders der hoofdstad ontvingen.

VRIJDAG 15 APRIL. Bezoek aan het oude woonhuis van Bolivar, het Museum Bolivianum en de Militaire school.

ZATERDAG 16 APRIL. Inwijding van het nieuwe Bankgebouw van de *Hollandsche Bank voor West-Indië* terwijl 's avonds de Heer Marx, directeur deer Bank, een schitterend bal gaf tot viering van dezen gedenkdag.

ZONDAG 17 APRIL vertrok Gouverneur Helfrich met gevolg over *Los Teques* en *La Victoria* naar *Maracay*, de residentie van Generaal JUAN VICENTE GOMEZ, verkozen President der Republiek.

Correspondentie van St. Martin.

Philipsburg, den 12 April 1921.

Ommegaande bezoekers. De Heeren Gezaghebber der Bovenwindsche Eilanden, de Rechter, de Officier van Justitie en de Griffier hebben een dienstreis naar St. Eustatius gemaakt, alwaar zij twee weken gebleven zijn, behalve de Heer Gezaghebber, die in dien tusschentijd ook nog eene week op Saba heeft door gebracht. Voor zoover ons ter oore kwam, hebben deze ambtenaren er geen *picnic* van gemaakt; zij hebben een bijzonder drukken tijd gehad.

De Paaschtijd: Deze is hier op een Christelijke wijze gevierd. Bij gelegenheid van de godsdienstige plechtigheden waren beide kerken in de stad stampvol. In overeenstemming met het seizoen is een *Fancy Fair* in de *Brick-Building* op den 29e en 30n Maart gehouden, die door den Hoog Edel Gestrengen Heer Gezaghebber der Bovenwindsche Eilanden in gepaste bewoordingen geopend, en door alle standen van onze kleine maatschappij druk bezocht werd. De kramen zagen er zeer aantrekkelijk uit, terwijl sneeuwwit gedekte tafels, rijkelijk beladen met allerlei gerechten en koeken den eetlust der bezoekers op de proef stelden. De artikelen werden tegen schappelijke prijzen verkocht. Op de avonden van de twee dagen heeft een concert in hetzelfde gebouw plaats gehad. Het doel van deze kermis is om geld in te zamelen tot het herstellen der twee Methodisten kerken in het Nederlandsche gedeelte van het eiland. Voor zoover wij gezien en gehoord hebben, is de poging met succès bekroond.

De landbouw: De katoenoogst alsook die van boonen, erwten en aardvruchten is al begonnen. Al is de prijs van ruw katoen van 45 c tot 12½ c per pond verminderd, toch ligt er reeds in een der kamers van de benedenverdieping van het Gouvernementshuis naar ruwe schatting 3000 KG. opgestapeld om naar St. Eustatius ter zuivering van de zaadpitten verzonden te worden. Patates, pompoenen, komkommers en cerealen komen langzamerhand de benarde omstandigheden, waarin de arme man in al de dure tijden heeft verkeerd, verzachten.

In deze maanden is het weer zeer gunstig voor den landbouw.

Het Draadloos Station: Over drie weken zal ons station geheel voltooid zijn. Behalve de regenbak, is het metselwerk al klaar. De Curaçaosche ambachtslieden gaan met des *Estelle* naar Curaçao terug. Het kamrad voor de motormachine is volgens ontvangen berichten wel verscheept, maar nog niet hier aangekomen. Dat zal nog wel een tijdje duren voordat we dit nieuws kunnen melden. Het is wel vreemd dat ons nieuw draadloos krachtstation, dat zulk een groote capaciteit bezit, niet van accumulatoren voorzien is, zoodat de electrische stroom door de dynamo voortgebracht, niet kan opgespaard worden. Het gevolg zal nu zijn, dat bij het geringste defect aan motor of dynamo, het seinapparaat onmiddelijk dienst kan doen, hetgeen zeker te betreuren is. Wij

willen hopen dat in deze leemte spoedig zal voorzien worden.

Het nieuwe schoolgebouw: Het dak is op het westelijke zij-gebouw reeds gezet. Het metselwerk van het voor-gebouw is al klaar; dat van het andere zij-gebouw is aan den gang. De drie gebouwen samen zullen een symetrisch geheel vormen, dat zeer imponeerend zal zijn in het midden onzer kleine stad.

— De Hoog Eerw. Pater Vicaris M. LUIJCKX heeft twee weken op St. Martin en één week op St. Barths doorgebracht voor het regelen van kerkelijke aangelegenheden.

Berichten uit de Kolonie.

Welkom.

Donderdag morgen ten 6 uur is Zijn Exc. Gouverneur HELFRICH vergezeld van den Heer H. BOOMGAART, Gouvernements-Secretaris en de beide adjudanten EVERS en CAPRILES per SS. *Philadelphia* van hun reis naar Caracas teruggekeerd.

Wij heeten ZExc. en zijn reisgenooten van harte welkom.

***

Maandagavond is de Hoogeerw. Pater M. LUYCKX, Vicaris der EE. PP. Dominicanen in onze Missie van zijn visitatiereis naar de Bovenwindsche Eilanden in gezondheid teruggekeerd. Op St. Thomas trof Z.H.Eerw. ook de E. P. N. DE GROEN, die via New-York van zijn verlof naar Holland weer gekeerd, daar een reisgelegenheid zocht voor Saba. P. DE GROEN is eveneens hier aangekomen en zal de volgende maand naar Saba teruggaan en tot zoolang op Santa Rosa assistentie verleenen.

Vreeselijk ongeluk.

De *Isla*, het terrein der *Curaçaosche Petroleum Maatschappij*, is Maandag middag door een verschrikkelijk ongeluk getroffen. Het zal zoowat half drie geweest zijn. Men was bezig een grooten gemetselden oven, die teekenen van bouwvalligheid vertoonde, af te breken. Vier werklieden stonden binnen in den oven Plotseling stortte de geheele oven ineen en bedolf de werklieden daar binnen onder de neervallende steenen. Bij het wegruimen der ruine werden twee lijken onder de steenen uitgedolven. Het waren Francisco Falks en Lamberto Naar Het bleek dat zij door schedelbreuk gedood waren. De derde werd met gebroken dijbeen te voorschijn gebracht Twee anderen, Arubianen, waarvan de eene buiten stond, hadden eveneens ernstige kwetsuren bekomen. De een had zijn bovenarm gebroken, de andere eenige kwetsuren aan het hoofd. Daar Dr. Boogaart zelf ongesteld was, heeft Dr. Goedhard, die zoo spoedig mogelijk ter plaatse aanwezig was, allen een noodverband aangelegd, waarna de twee lijken en de drie gewonden per sleepboot en verder per pont langs het Rifwater naar het St. Elizabeth's Gasthuis vervoerd werden, waar terstond het noodige personeel met de Doktoren in werking was om de gekwetsen te reinigen en te verbinden en hun lijden te verzachten.

De twee werklieden die bij deze ramp het leven verloren, waren beide gehuwd. Falks, afkomstig van *Lagoen* bij Westpunt, was juist Maandag voor de eerste maal daar aan het werk en was sedert drie maanden getrouwd. De andere. L. Naar van Sta Maria laat een vrouw met 5 jeugdige kinderen na.

Wij twijfelen er niet aan of de C. P. M. zal zich ook de kommervolle omstandigheden, waarin deze gezinnen, die hun kostwinners verloren hebben, aantrekken. Hartverscheurend was het tooneel, toen de familieleden bij de lijken werden toegelaten in het doodenhuis van het Hospitaal.

De 3 gekwetsten bevinden zich buiten gevaar. Zij zijn Isidoor de Leeuw van Santa Maria (beenbreuk). De twee Arubianen: Jan Henriquez van Sabaneta (armbreuk) en Willem Dania van Sta Cruz (lichte hoofdkwetsuren).

Zilveren Jubilé.

A. s. Dinsdag viert onze Drukkerij feest. De Eerw. Frater Romualdus, Directeur der Drukkerij, herdenkt dien dag het feit dat hij voor 25 jaar geleden zijn intrede deed in de Congregatie der Fraters van Tilburg. Sedert 11 December 1909, toen hij hier voet aan wal zette, is de Jubilaris in de Drukkerij werkzaam en sedert dien dag heeft hij rusteloos gearbeid en die onooglijke, achterlijke drukkerij opgewerkt, verbeterd en vervolmaakt, zoodat deze tegenwoordig voor Curaçao als een model-drukkerij mag gelden. Die oude drukkerij in de *Coral di Obispo* was allengs te klein en te bekrompen gebleken, zoodat men naar een nieuw gebouw moest omzien op de terreinen van het St. Thomas-College. En daar staat nu een motor, een Augsburger snelpers, een snijmachine, een degelpers. En wie weet waarmee Mgr. den Jubilaris op zijn feest verrassen zal. Frater Romualdus is iemand, die zijn vak in den grond verstaat, en die het verdient op dezen dag om zijn rusteloos werken gefêteerd te worden.

Wij van onzen kant voegen daaraan onze hartelijke gelukwenschen toe en vooral een woord van dank voor de hulp van zijn kant ondervonden bij de wekelijksche uitgaven van ons blad.

St. Eustatius.

Naar wij vernemen is er in het gebrek aan dokters op St. Eustatius reeds voorzien, waar nu een Amerikaansche dokter werkzaam is. Aldus luidde een bericht Zondag hier per „Estelle" aangebracht.

Voetbalwedstrijd.

A.s. Zondagmiddag half 5 uur zal er op „Mundo Nobo" een wedstrijd plaats hebben tusschen *Volharding* en *Jong Holland.*

"Volharding"

Er is in den laatsten tijd, naast de reeds bestaanden, nog weer een nieuwe voetbalclub opgericht, die vooreerst nog niet van plan is er het bijltje bij neer te legen. Wij beschouwen het althans als een bewijs van moed en vastberadenheid, om zich met den naam van *Volharding* te tooien.

Voetbalmatch.

Sarto — Juliana 1 - 1. Daarna gestaakt.

Na de aftrap ontwikkelt zich al dadelijk een vlug spel. SARTO geholpen door de vrij sterke wind onderneemt aanval op aanval, maar de meesten gaan verloren door slecht schieten of stuiten op de verdediging der militairen. Onderwijl zit de voorhoede der JULIANERS ook niet stil. Zonder linkervleugel weten zij soms aardig voor doel te komen, maar hun schot is zoek. Na ongeveer ¼ uur spelen lost SARTO's links binnen een hard schot, dat via des keepers handen in het doel verdwijnt. 1 — 0. Een luid hoera begroet dit eerste doelpunt. Dit is een teeken voor de militairen om wat *steviger*, niet *ruwer*, aan te pakken. Nog een paar angstige momenten voor het militaire doel, dan is het rusten. Na de rust zijn de bordjes verhangen. Na ongeveer 10 minuten spelen weet Groenendijk te doelpunten 1 — 1. Een doodsche stilte heerscht. Hevig wordt Sarto's doel bestookt, waar soms forsch wordt gespeeld, maar NIET RUW, doch hun verdediging staat als een muur zoo vast. Een ¼ uur voor het einde wil "Juliana's" rechts buiten voorzetten, doch de bal belandt in keepers handen, deze wordt gehinderd in het wegwerken, zoodat hij 9 à 10 passen met de bal loopt. De hiervoor toegestane vrije schop wordt niet genomen, daar de SARTANEN het veld verlaten om een zekere nederlaag te voorkomen, dus reglementair wint Juliana met 6 — 1 VOSJE.

Sarto-Juliana.

Werd er vroeger tusschen deze club altijd vriendschappelijk gespeeld, de laatste keer is dat niet 't geval geweest, evenmin als tusschen *Sparta* en de militairen, drie weken geleden.

Ofschoon we overtuigd zijn, dat geen enkele partij van alle smetten vrij is, willen we hier niet gaan napluizen wie de *grootste* schuld heeft, maar alleen een paar algemeene opmerkingen maken.

Verschillende spelers van enkele clubs schijnen 't nog niet zoover gebracht te hebben, dat ze de vernedering van een nederlaag kunnen uitstaan.

Dit is de eerste en grootste oorzaak van 't ruwe spel.

Zoolang die heeren in zoo'n toestand blijven, zouden we ze willen verzoeken niet meer te matchen, want dan stellen zij zich telkens aan dat gevaar bloot. (De *Boletin* van Maandag zegt, dat Juliana pas ruw begon te spelen toen het 1—0 voor Sarto was geworden.)

Behalve dat de verhouding tusschen Curaçaoënaars en militairen nog wel beter kon zijn, hebben ook de scheidsrechters schuld, die bij ruw spel *oogenblikkelijk streng*, moeten optreden.

Helpt een waarschuwing niet, dan is 't niet alleen hun *recht*, maar hun *plicht* de ruwe speler uit 't veld te zetten, zonder dat hij vervangen mag worden. Is 't ruwspelen algemeen of bijna algemeen (zooals bij de twee laatste matches) dan moet zij 't spel doen staken (Zie reglement van de *Nederl. Voetb. Bond.*)

Nu moeten we ook erkennen, dat als scheidsrechter fungeeren moeilijk en vooral lastig is, weshalve er weinig liefhebbers zijn. We kennen twee goede scheidsrechters, die niet meer willen optreden, omdat veel spelers van zekere club zich niet aan hun beslissingen wilden houden, wat toch altijd moet gebeuren, tenzij 't *zeer duidelijk* blijkt dal zij partijdig zijn. Of dit de laatste keer gebeurd is laten we in 't midden; alleen is 't tactisch geen scheidsrechter te nemen, die tot een der spelende partijen behoort. Verder zouden we de heeren voetballers willen verzoeken, zelf geen verslag (of zoo iets) in een krant te zetten, als er oneenigheid is geweest, want zonder het te weten ligt er dan de eenzijdigheid vingerdik op.

We hopen dat het publiek zich steeds van alle buitensporigheden zal onthouden en ten tweede dat de vrede weer gauw geteekend zal worden, want op 't kleine Curaçao kunnen de clubs elkaar niet missen. 't Gevolg is nu al, dat er voorloopig wel *niemand tegen Juliana zal spelen.*

Uitslag: *Sarto II—Jong Holland II 0—1*

Reporter 12.

Regen.

De lucht zag er, ook nog in de eerste dagen der week, uit als in December in den vollen regentijd.

Elken dag zware regenwolken. Niet dat het elken dag regent, doch dat gebeurt in den eigenlijken regentijd evenmin. Van dien kant zijn we hier aan tegenvallers genoeg gewoon geraakt. Dondag en Maandag hebben we in de stad en ook op den meeste plaatsen buiten nog een paar mooie buitjes gehad. Buiten ziet het er overal frisch en groen uit. Voor den veestapel is het een ware uitkomst. Als de regen nog wat aanhoudt, zullen rankvruchten wel spoedig op de markt komen.

De microbe der slaapziekte.

DR. KLING de directeur van het rijksbacteriologisch instituut te Stockholm, is er na 15 maanden van onderzoeking in geslaagd, de microbe van de slaapziekte te ontdekken. Tevens heeft hij definitief kunnen vaststellen, dat de zieke besmettelijk is.

De Export van Aruba.

In het eerste kwartaal van dit jaar werd van Aruba uitgevoerd

77.897 KG.	aloë	f 27.516
17 ton	dividivi	1.032
808 KG.	geitevellen	808
4087 doz.	stroohoeden	12.413
741 KG.	schapevellen	468
	Gezouten visch	2.226
2717 KG.	wol	1.319
3900 KG.	zout	129
	Alle andere artikelen	19,641
		f 65,552

De stroohoeden industrie op Aruba heeft zich in de laatste jaren snel uitgebreid. Ten gevolge van het drukke scheepvaartverkeer met Cuba wegens het vervoer der contractarbeiders hebben de stroohoeden van Aruba een nieuw afzetgebied aldaar gevonden. In het eerste kwartaal van dit jaar werden van Aruba naar Cuba uitgevoerd 4087 dozijn stroohoeden tegen een waarde van f 12.413.

Doch in de 13 eerste dagen van het tweede kwartaal van 1 tot 13 April werden met 4 goeletten reeds 5782 dozijn tegen een waarde van f 21.180 geëxporteerd te zamen dus 9859 doz. voor een waarde van 33.593.

Nu het te voorzien staat, dat spoedig het vervoer van contractarbeiders voor Cuba zal worden stopgezet, is het te hopen, dat de actieve Arubiaansche kooplieden hun uiterste best zullen doen, om dit afzetgebied voor de stroohoeden niet te verliezen, doch een ander middel zullen zoeken om het vervoer van dit handelsartikel daarheen toch mogelijk te maken.

De Pest op Porto-Rico.

Berichten in de laatste dagen van Porto-Rico ontvangen, luiden gelukkig gunstig. In de laatste 14 dagen zijn geen nieuwe gevallen geconstateerd. Het is al heel veel gewonnen, dat tot nu toe en reeds zoo spoedig de ziekte tot staan gebracht is.

De Amerikaansche Gezondheidsdienst heeft onmiddellijk bij het uitbreken der ziekte krasse maatregelen genomen, die bij zulke epidemiën noodzakelijk zijn en alleen in staat de ziekte te keeren.

Terstond werd een buitengewoon crediet aangevraagd van 100,000 dollar ter bekostiging der eventueele maatregelen. Gelukkig bleek al spoedig, dat zulk een groote som niet eens noodig was, zoodat men met veel minder kon klaar komen. Toen werd last gegeven aan alle particulieren, die aan de stadsrioleering waren aangesloten, om voor een bepaalden tijd de W.-C's *niet* te gebruiken, en alle afvoerbuizen, die in de rioleering uitmonden, af te sluiten. Daarna werden in de hoofdbuizen der stadsriolen bij groote massa's cyankali-gassen geperst. De riolen zijn, zooals men weet, de groote kweekplaatsen der ratten. Door deze zwaar vergiftige gassen moesten noodzakelijk al de ratten, die in de riolen hun verblijf hadden, gedood worden. Daarna moesten deze kwade gassen weer door andere gassen geneutraliseerd, waarna de afvoerbuizen der huizen weer konden geopend worden. Het blijkt wel, althans tot nu toe, dat deze maatregel doeltreffend is geweest.

Getrouwd.
P. W. Schaffels en Maria Steendam
St Martin NG. 23 Maart 1921.
Eenige kennisgeving.

Cuba.

Langzamerhand komen de werklieden, die naar Cuba zijn gaan werken, weer van daar terug. Alleen van Aruba zijn in de eerste week dezer maand de gouletten *Chaparra, Beatris, 20 de Julio* en *Amadéo* naar Cuba uitgezeild om de Arubiaansche en andere arbeiders van daar terug te brengen. Het is te hopen, dat ze veel spaargelden zullen mee brengen. Zooals de toestand daar nu is, kan er geen sprake meer zijn van de hooge loonen, die in het begin daar werden uitbetaald. De suikerindustrie op Cuba maakt thans een geweldige crisis door. Zij is bezig zich aan den nieuwen stand van zaken aan te passen. De eerste maatregel in die richting is geweest zich van goedkoopere werkkrachten te voorzien. Daarin is men reeds in zoover geslaagd, dat men reeds groote bezendingen van Chineesche koelies heeft geïmporteerd, waarmede de werklieden onzer kolonie onmogelijk de concurrentie kunnen aangaan.

Onder deze omstandigheden gelooven wij niet, dat er vooreerst weer werklieden onzer eilanden daarheen zullen vertrekken.

Het is te hopen, dat een groot deel deze werkkrachten op Sta. Barbara in de phosphaatmijnen en elders een plaats vinden, anders vreezen wij, dat onze kolonie door een schrikbarend leger van werkeloozen zal overstroomd worden.

Een film over Nederland.

De Vereeniging *Nederland in den Vreemde* zit niet stil om Nederland in 't buitenland meer bekend te maken en er een gunstigen indruk van te vestigen. Overtuigd van de groote propagandistische waarde van de film, gaat zij nu ook dit middel te baat nemen om haar doel te bereiken. Aan den bekenden film-man, den Heer WILLY MULLENS, heeft de film-commissie van *Nederland in den Vreemde* opgedragen een film te vervaardigen van ons land, zijn bewoners, handel, scheepvaart, nijverheid, natuurschoon en zijn cultureele en artistieke beteekenis.

De vorige maand werd deze film voor een aantal genoodigden in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen in den Haag gedraaid. Onder de aanwezigen merkten wij op H. M. de Koningin-Moeder, de Ministers de Visser en Pop, de oud-Ministers Cort van der Linden en Rambonnet, leden van den Raad van State, van de Eerste en Tweede Kamer, burgemeester Patijn, voorts leden van *Nederland in den Vreemde* en bezoekers van het Groot-Nederlandsch Studentencongres.

De film bestaat uit vijf deelen, die ieder afzonderlijk in een bioscoop-programma kunnen worden ingelascht.

De film is uitstekend verzorgd, vol afwisseling, en zal ook voor veel Nederlanders een openbaring zijn omtrent hetgeen hun eigen land biedt.

Wij hopen, dat ons Groepsbestuur van het *Alg. Nederl. Verbond* zal trachten deze film zoo spoedig mogelijk ook voor onze Kolonie te verwerven, des noods in samenwerking met de Groep van Suriname. Zulk een film is hoogst leerzaam, en kan de band tusschen Curaçao en Nederland weer nauwer aanhalen en de sympathie vermeerderen.

Reunion San Hosé.

De leden van de *Reunion San Hosé* van Otrabanda hebben II. Zondag in opgewekte stemming het Patroonfeest hunner Vereeniging gevierd. Daar bestond dezen keer nog een speciale reden voor. De gouden gedenkdag, dat St Jozef door Paus Pius IX als Patroon der Kerk werd aangesteld, zou reeds voldoende reden geweest zijn, om dit jaar het Patroonfeest met meer dan gewonen luister te vieren. Doch deze dag was tevens uitgekozen, om het prachtige beeld van hun Beschermheilige, dat voortaan hun vereenigingslokaal zal sieren, te onthullen en in te wijden, voor welke plechtigheid ZDH. Mgr. Vuylsteke speciaal was uitgenoodigd. Bovendien nog was deze gelegenheid door de leden aangegrepen om hun oud-Directeur Pater R. Bührs, aan wien de Vereeniging zooveel verplichtingen heeft een openlijke hulde en een stoffelijk bewijs van dankbaarheid aan te bieden.

Met een vloed van welsprekendheid en in bruisend enthusiasme werden de verschillende gevoelens, die naar aanleiding dezer drievoudige gebeurtenis uit de harten der leden opwelden, vertolkt. De tegenwoordige Directeur Pater L. VAN ROOY, de President de Heer Johan Rib en het lid Gerard van Uytrecht vervulde hierbij een aangenamen taak en vonden een aandachtig gehoor. Vooral de hartelijke en geestige speeche van Pater R. Bührs wist de goede snaren te treffen, zooals de vroolijke interrupties en het applaus der leden wel bewees. Het Bestuur der Zustervereeniging van Pietermaai en van de R. K. Volksbond, die mede bij dit feest uitgenoodigd en tegenwoordig waren, gaven bij monde van hun Presidenten door een sympatiek woord blijk, hoezeer de broederlijke geest van dit feest hen getroffen had. Zang, spel en voordrachten wisselden de toespraken af, zoodat de tijd in een ommezien voorbijsnelde.

Tot slot sprak Mgr. Vuylsteke een woord uit het hart om zijn groote voldoening over deze feestviering en over den goeden geest, die de leden bezielt uit te spreken.

Een en ander over koffie.

„Sommige Arabische volksstammen drinken het aftreksel van rauwe kopffieboonen; enkele negerstammen aan het Victoria-Nyanza-meer kauwen er op. De Gallas van Abessinië vormen koeken van gebrande, ongemalen boonen, en eten die op. Op Sumatra en Java wordt het blad getrokken.

In al die gevallen is het te doen om het genot, dat het werkzame bestanddeel der koffie geeft: de koffeïne, een alkaloide, die zich in zuiveren toestand voordoet als fijne, lange, helwitte, zijdeglanzende, bittersmakende naaldjes. Voor ons echter zijn hoofdzaak de geurige, aromatische stoffen, die bij 't branden ontstaan. In den laatsten tijd tracht men zelfs de koffeïne te verwijderen en brengt men z.g.n. koffeïnevrije koffie in den handel.

De eerste Europeaan, die met de koffie kennis maakte, was de Augsburger arts Leonhard Rauwolf, die in 1573 Aleppo bezocht, en in 1580 publiceerde Proper Albinus de eerste afbeelding der koffieplant.

Wanneer echter de koffie voor het eerst op de lijst der Westersche genotmiddelen is gebracht, is niet met zekerheid te zeggen.

Het heet, dat in 1620 in Rome het eerste „sterke bakje" is gezet. En in 1671 werd in Marseille het eerste café geopend.

Vlot is de invoering in geen geval gegaan, en aan verbodsbepalingen vanwege de wereldlijke en kerkelijke over heden heeft het allerminst ontbroken, terwijl de overtredingen streng werden gestraft, soms met den dood.

Dat ook de persoonlijke smaak zich soms heftig tegen de koffie verzette, blijkt o.a. uit de uitlatingen van de gemalin van den broeder van Lodewijk XIV, Liselotte van de Palz: „Ik kan noch thee, noch koffie, noch chocolade verdragen; kan niet begrijpen, dat men hei graag drinkt. Thee komt mij voor als hooigen mest; koffie als roet en vijgeboonen (?) ; en chocolade is mij te zoet. Wat ik echter wel eten mag, is een goede koude schotel of een goede biersoep. Maar hoe kan men plezier hebben in zoo iets bitters en stinkends, als koffie is!"

Het schijnt, dat de Londenaren, de mannen, zeer veel smaak in de koffie en in het koffiehuis-leven vonden. De vrouwen althans richtten in 1674 een petitie tot het Parlement, dat de mannen zooveel in de café's zaten, dat zij hunne gezondheid door den nieuwen drank ruïneerden. Wanneer dit niet tegengegaan werd, vreesden zij, dat hunne nakomelingen spoedig slechts uit dwergen en apen zouden bestaan

De regeering schijnt hierop in gunstigen zin gereageerd te hebben, hoewel ik daar over niets vind opgeteekend. Maar wel lees ik verder, dat in 1675 de mannen met oproer dreigden, wanneer het door Karel II uitgevaardigde sluitingsverbod niet werd opgeheven. De koffiehuisgasten moeten, naar beweerd word, het pleit gewonnen hebben.

De oude Frits met zijn bijnaam van den „Grooten", ging het koffie-gebruik uit alle macht tegen, hoofdzakelijk, omdat hij geldelijk belang had bij het biergebruik en bang was, dat dit verminderen zou door het koffiedrinken.

Maar koffie-drinken gold nu eenmaal voor voornaam, en daar de echte koffie te duur was voor de kleinen man, greep deze naar surrogaten, oftewel Ersatz-kaffee., de chichorei-wortel in de eerste plaats.

In de oorlogsjaren, toen de handel in koffie ten slotte geheel stilstond, brak er voor de surrogaten een voorbijgaand tijdperk van bloei aan, en het was een genot, toen de „koffie- en theekaarten" afgedaan hadden.

Nu nog iets over de koffeïne-vrije (eigenlijk-arme) koffie, door de firma Roselius van Bremen als Hagkoffie in den handel gebracht.

Nadat de boonen door een voorafgaande behandeling met dampen van bepaalde zure en basische vloeistoffen geweekt zijn, wordt met zuivere benzol de koffeïne voor 90 pCt. uitgetrokken. Daarna worden de boonen gewoon gebrand. Geur en smaak blijven dezelfde, terwijl de drinker de schadelijke werking der koffeïne ontgaat. Deze koffie hoeft niet hooger geprijsd te worden dan de gewone, omdat de fabrikant zijn onkosten meer dan vergoed krijgt uit de opbrengst der koffeïne, die in hoofdzaak naar Amerika gaat, om er de alkoholvrije dranken een opwekkend karakter mede te geven.

Wat de herkomst der koffie betreft, denken wij Nederlanders allereerst aan Oost-Indië, vooral Java. En inderdaad kwam vóór den oorlog daar jaarlijks ca. 40.000.000 K.G. vandaan. Dat is een mooi cijfer; maar het wordt klein, vergeleken bij Brazilië, waar wel 20 à 25 maal zooveel geproduceerd wordt. Dit land levert ongeveer de helft van de totale wereldopbrengst.

("Onze tuinen".)

Ontwerp-Begrooting voor 1922.

(Vervolg van pag. 1.)

Artikel 66*b*.

Toelage van den bode van de inspectie van onderwijs. Ter bezuiniging wordt voorgesteld den bode van de Hendrikschool af te schaffen en het bodewerk voor de inspectie van het onderwijs, de Commissie van onderwijs, de Hendrik- en Wilhelminaschool en de Emmaschool te doen verrichten door één persoon, den bode van de inspectie van het onderwijs, wiens toelage, met het oog hierop, voor 1922 hooger geraamd wordt en gesteld op het bedrag dat voor dat jaar voor den bode van de Hendrikschool zou zijn geraamd.

Artikel 68.

a.

Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van de onderwijzers en anderwijzeressen bij het openbaar lager onderwijs, De ramingen der bezoldigingen houden verband met de plaatsing der onderwijzers en onderwijzeressen op 1°. Februari 1921, met de bezoldigingsgroepen, waarin zij 1°. Januari 1922 geplaatst zullen zijn en de verhoogingen waarop zij in den loop van 1922 aanspraak zullen hebben.

Het aantal onderwijzers en onderwijzeressen der verschillende bezoldigingsgroepen is één meer dan voor 1921 is geraamd. Deze is gebracht ten laste van de openbare school op Bonaire ten einde het personeel te kunnen uitbreiden, wat voor die school, nu het aantal leerlingen toeneemt, zeer gewenscht is.

b.

Persoonlijke toelage aan een onderwijzer In rang op Curaçao. De onderwijzer 3e klasse C. J. Krijt, hoofd der Emmaschool, is in October 1920, vóór het verstrijken van zijn verlof wegens langdurigen onafgebroken dienst, weder in dienst gesteld, onder genot van een persoonlijke toelage naar reden van f 350 's jaars „wegens langdurige goede diensten als onderwijzer."

Artikel 70*a*.

Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van de onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar uitgebreid lager onderwijs. De ramingen houden verband met de vermoedelijke sterkte in 1922 en met de verhoogingen waarop de onderwijzers en onderwijzeressen in den loop van 1922 aanspraak zullen hebben.

Artikel 72.

Bijdragen voor het bijzonder lager onderwijs. De raming van de bijdragen voor het bijzonder lager onderwijs is in overeenstemming met het door Z. E. den Minister van Koloniën voor 1920 en 1921 geraamde, waarvoor ondergeteekende meent te mogen verwijzen naar het ontwerp der verordening tot wijziging van de onderwijsverordening (P. B. 1917 No, 5), Wijziging van 8 Januari 1921.

Het artikel is gesplist in: uitkeeringen voor het personeel en tegemoetkoming voor bouwkosten, enz.

Artikel 78.

Kosten van het voorbereid onderwijs. Het komt ondergeteekende regelmatiger voor, de kosten voor het voorbereidend onderwijs onder het hoofd „verdere kosten van het onderwijs" te brengen.

Ook de uitgaven voor het vervolg (voortgezet) onderwijs, die toch reeds gedeeltelijk (tweejarigen leergang voor voortgezet- en handelsonderwijs) onder de verdere kosten van het onderwijs gerekend worden, zijn in hun geheel naar dit hoofd overgebracht. Hetzelfde is het geval met de kosten voor de huishoudklasse.

In verband hiermede zullen de uitgaven voor leermiddelen, enz. van deze leergangen niet langer op de posten voor "schoolmeubelen enz.", in deze begrooting uitgetrokken bij de artikelen 69a. en 71, worden verantwoord, maar worden hiervoor, waar noodig, afzonderlijk kredieten aangevraagd.

Artikel 79.

Kosten van leergangen. Onder „kosten van leergangen" zijn geraamd de uitgaven voor het onderwijs aan hen, die een school voor gewoon of uitgebreid lager onderwijs reeds hebben gevolgd. Hieronder vallen: het *vervolgonderwijs*, dat overeenkomt met het herhalings- of voortgezetonderwijs, bedoeld in artikel 16 der onderwijs-verordening, *zeevaartonderwijs*, waarvoor de uitgaven op vorige begrootingen op twee afzonderlijke artikelen werden geraamd, het *handelsonderwijs*, het *huishoudonderwijs* en het *ambachtsonderwijs*, volgens het leerlingstelsel, waarvoor verwezen mag worden naar het ingediende ontwerp (stukken 1920 —1921, No. 24).

Ter nadere toelichting der onderdeelen diene het volgende:

a. De post voor vervolgonderwijs op Curaçao is belangrijk hooger geraamd dan het bedrag voor 1921 toegestaan voor toelage van den onderwijzer belast met het geven van voortgezet onderwijs, omdat de vraag naar vervolgonderwijs grooter blijkt te zijn dan dat met één onderwijzer kan worden volstaan. In 1920 is getracht het voortgezet- en handelsonderwijs te vereenigen, doch deze poging moet als mislukt worden beschouwd. In verband daarmede wordt voor vervolg- (voortgezet-) onderwijs f 825 meer en voor handelsonderwijs f 1700 minder geraamd dan voor 1921.

Ook op Saba er er behoefte aan vervolgonderwijs, waarom voor 1922 een gelijk bedrag als voor de andere eilanden buiten Curaçao, voor dat eiland wordt aangevraagd.

Voor het huishoudonderwijs wordt f 2000 minder geraamd, dan door Z. E. de Minister van Koloniën op de begrooting voor 1921 is gebracht, omdat verwacht mag worden, dat voorloopig geen afzonderlijke huishoudschool zal worden opgericht, doch met leergangen zal worden volstaan, waarvoor geen leerares zal worden uitgezonden, doch een onderwijzeres, met verlof in Nederland, wordt opgeleid. Voor deze opleiding is bij onderdeel d. van dit artikel eene toege van f 1200 uitgetrokken.

Daar op Curaçao groote behoefte aan ambachtsonderwijs gevoeld wordt, heeft ondergeteekende gemeend reeds op de begrooting voor 1922 een krediet voor het theoretische onderwijs van de leerlingen, die opgeleid worden volgens het leerlingstelsel, te moeten aanvragen. Mocht daarmede reeds in 1921 kunnen worden begonnen, dan zullen er in 1922 voor de meeste vakken twee klassen zijn, waar om op 20 lesuren a f 100 wordt gerekend.

b. Het bedrag voor aanschaffing van leermiddelen, enz voor de verschillende leergangen aangevraagd, is voor 1922, voor wat zeevaart- en handelsonderwijs betreft, gesteld op ongeveer het voor 1921 toegestaan bedrag. Voor het vervolgonderwijs werd alles uit den post "schoolmeubelen, schoolbehoeften, leermiddelen, enz. voor de openbare lagere scholen" gekweten. Zie laatste zinsnede van de toelichting bij artikel 78. Een splitsing van de uitgaven voor de verschillende eilanden afzonderlijk, komt overbodig voor.

De ramingen voor het huishoudonderwijs en het ambachtsonderwijs zijn nieuw. Voor de eerste maal wordt f 1000 noodig geacht met het oog op de eerste aanschaffing, terwijl in volgende jaren alleen op aanvulling en onderhoud zal moeten worden gerekend.

e. Het aangevraagde krediet van f 1000 voor leergeld van de leerlingen, die ambachtsonderwijs ontvangen volgens het leerlingstelsel, wordt noodig geoordeeld ter uitvoering van de daaromtrent ingediende ontwerp-verordening. Gerekend wordt op gemiddeld 20 leerlingen tegen gemiddeld f 50 per jaar.

Artikel 82*a*.

Onderstand aan behoeftigen. Wederom is het gebleken, dat de bedragen, toegestaan voor onderstand aan behoeftigen, niet voldoende zijn. Deze kredieten werden in den laatsten tijd reeds tweemaal verhoogd, namelijk bij de begrooting voor 1920 en bij die voor 1921.— In 1920 moesten echter deze verhoogde kredieten belangrijk worden overschreden. In verband hiermede worden de bedoelde kredieten voor 1922 opnieuw verhoogd en gesteld op ongeveer de bedragen in 1920 uitgegeven.

Artikel 88.

Uitgaven in het belang van den landbouw en de veeteelt, (St. Martin.) Op het door het gouvernement aangekochte landgoed „Belvedére", waar thans de voor de Bovenwindsche eilanden aangestelde hulp-landbouwkundige woont, worden proeven genomen in het belang van den landbouw en van de veeteelt. Aangezien deze proeven nu op meer uitgebreide schaal worden genomen dan vroeger, is het voor dat doel op vorige begrootingen toegestane bedrag van f 1,000 niet voldoende en wordt daarom voorgesteld dit krediet voor 1922 te brengen op f 3000. Tegenover deze meerdere uitgaven komen eenige inkomsten ten bate van de koloniale kas wegens verkoop van gekweekt fokmateriaal voor groot en kleinvee, (runderen, schapen, enz.) en van landbouwproducten, welke inkomsten als landbouwopbrengsten zullen worden verantwoord.

(Wordt vervolgd.)

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ten Spaar- en Beleenbank van *2e Juli 1919 t. m. 31 December 1919*, onder *No. 502. Y, t. m. No. 588. Z*, zal plaats hebben op DONDERDAG den 28 April 1921 a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curçao den 23 April 1921.

De Voorzitter

6 C. S. GORSIRA